

M YANN MARTEL

Viața lui Pi

roman

Traducere din limba engleză
de Andreea Popescu

POLIROM
2014

Cuprins

Nota autorului 7

Partea întâi

Toronto și Pondicherry 13

Partea a doua

Oceanul Pacific 125

Partea a treia

Infirmeria Benito Juárez, Tomatlán, Mexic 345

Prima oară cînd am examinat barca nu am observat însă detaliul pe care îl căutam. Suprafața pupel și a băncilor laterale era uniformă și continuă, ca și laturile rezervoarelor de plutire. Podeaua era plată deasupra carenei; nimic nu se putea ascunde acolo. Un lucru era cert: nu exista nici un sertar, nici o cutie și nici un alt fel de container nicăieri. Numai suprafețe portocalii line și neîntrerupte.

Buna mea părere despre căpitani și despre negustorii care aprovizionează navele a dispărut. Speranțele de supraviețuire s-au micșorat. Mi-era în continuare sete.

Și ce-ar fi fost dacă proviziile erau la prora, sub prelată? M-am întors și m-am tîrît înapoi. Mă simteam ca o șopîrlă uscată. Am tras prelata jos. Era foarte bine întinsă. Dacă o desfășuram, aș fi putut ajunge la proviziile ce erau probabil dedesubt. Dar asta însemna să fac o deschizătură în vizuina lui Richard Parker.

Nu mai conta nimic. Setea mă împingea de la spate. Am scos vîsla de sub prelată. Mi-am pus colacul în jurul taliei. Am așezat vîsla peste prora. M-am aplecat peste carenă și cu degetele am tras de sub un cîrlig funia care ținea prelata. N-a fost ușor. Dar după ce am desprins primul cîrlig, a mers mai bine cu al doilea și al treilea. Am făcut la fel pe cealaltă parte a prorei. Prelata se dezumfla sub coatele mele. Eu zăceam întins pe ea, cu picioarele îndreptate către pupa.

Am desfăcut-o puțin. Am primit răsplata imediat. Prora era ca pupa; avea o bancă la capăt. Pe ea, la

cîțiva centimetri de proră, o încuietoare scliea ca un diamant. Era marginea unui capac. Inima a început să-mi bată cu putere. Am desfăcut prelată și mai mult. Am cercetat mai departe. Capacul avea forma unui triunghi cu marginile rotunjite, lat de un metru și adînc de jumătate de metru. În momentul acela am observat o masă portocalie. Mi-am smucit capul înapoi. Dar portocaliul nu se mișca și nu privea țintă. M-am uitat din nou. Nu era un tigru. Era o vestă de salvare. Erau mai multe veste de salvare în spatele vizuinii lui Richard Parker.

Corpul mi-a fost străbătut de un fior. Printre veste, ca printre niște frunze, l-am zărit pentru prima oară, limpede și fără dubli, pe Richard Parker. Îi vedeam șoldurile și o parte din spate. Maroniu, dungat și pur și simplu imens. Stătea cu fața la pupa, întins pe burtă. Cu excepția respirației ce-l umfla corpul, nu se mișca. M-am șters la ochi și tot nu-mi venea să cred cît de aproape era. Era chiar acolo, la o jumătate de metru sub mine. Aș fi putut să-l ciupesc de spate dacă mă întindeam. Iar între noi nu era nimic, decît o prelată subțire, ce se putea ușor da la o parte.

„Doamne, apără-mă!” Nici o rugă nu a fost mai aprinsă și totuși mai ușor risipită în aer. Am rămas absolut nemîșcat.

Trebuia să beau apă. Mi-am lăsat mîna în jos și am desfăcut încet încuietoarea. Am tras de capac. Se deschidea către o ladă încuiată.

Am menționat detaliile care mi-au salvat viața. Iată unul dintre ele: capacul era montat în balamale cam la doi centimetri de marginea băncii de la proră – ceea ce însemna că, atunci cînd capacul se deschidea, devenea o barieră care acoperea cei treizeci de centimetri de spațiu liber dintre prelată și bancă pe unde Richard Parker m-ar fi putut prinde după ce ar fi dat la o parte vestele de salvare. Am deschis capacul pînă ce a căzut peste vîsla așezată de-a curmezîsul și marginea prelatei. M-am deplasat către etravă, cu fața la barcă, un picior pe marginea lăzii deschise, un picior sprijinit de capac. Dacă

Richard Parker s-ar fi hotărît să mă atace de dedesubt, ar fi trebuit să împingă capacul. O asemenea mișcare m-ar fi avertizat și m-ar fi ajutat să cad în apă împreună cu colacul. Dacă ar fi venit pe cealaltă parte, câțărindu-se pe prelată dinspre pupa, eram în cea mai bună poziție să-l văd la timp și să mă arunc din nou în apă. Am privit în jurul bărcii. Nu mai vedeam nici un rechin.

M-am uitat în jos printre picioare. Am crezut că voi leșina de bucurie. Lada deschisă era plină de lucruri lucitoare. Ah, fericirea bunurilor făcute de oameni, invențiile omenești, lucrurile create! Acel moment de revelație materială m-a umplut de o plăcere nestăpinită – un amestec amestecător de speranță, uimire, neîncredere, emoție, recunoștință, toate la un loc – niciodată egalată de vreun Crăciun, o aniversare, o căsătorie, o sărbătoare *Diwali* sau vreo altă ocazie în care se dau cadouri. Eram de-a dreptul îmbătat de fericire.

Ochii mi-au căzut imediat pe ceea ce căutam. Apa este întotdeauna îmbuteliată, fie în sticle, fie în conserve sau în cutii de carton. În această barcă, elixirul vieții se înfățișa în sticlutele aurii care se potriveau foarte bine în mină. *Apă de băut*, scria pe etichetă cu litere negre. *HP Foods Ltd.* erau furnizorii. Conținutul era de 500 ml. Erau grâmezi întregi de asemenea conserve, imposibil de numărat la prima vedere.

Cu mina tremurându-mi, m-am întins și am luat una. Era rece și grea. Am agitat-o. Bulele de aer dinăuntru au scos un sunet infundat: *gîl, gîl, gîl*. Calvarul meu era pe cale să se sfârșească. Inima îmi bătea să-mi spargă pieptul. Trebuia numai să deschid conserva. M-am oprit. Cum să o fac?

Aveam o conservă – dar aveam și un deschizător de conserve? M-am uitat prin ladă. Era plină de tot felul de lucruri. Am scotocit printre ele. Nu mai aveam răbdare. Speranțele dureroase mi se împliniseră. Trebuia să beau *acum* – sau muream. Nu puteam găsi instrumentul dorit. Dar n-aveam timp să mă lamentez. Trebuia să trec la acțiune. Puteam

oare să o deschid cu unghiile? Am încercat. N-am reușit. Cu dinții? Nu merita să încerc. M-am uitat peste copastie, Cîrligele de la prelată. Scurte, boante, solide. Am ingenuncheat pe bancă și m-am aplecat peste bord. Ținînd conserva cu ambele mîini, am lovit-o cu putere de unul din cîrlige. A rămas o urmă vizibilă. Am încercat din nou. O altă urmă a apărut lingă cea de dinainte. Lovitură după lovitură, pînă la urmă am reușit. A apărut un strop de apă. L-am lins. Am întors conserva și am lovit-o în partea cealaltă de un cîrlig, ca să fac încă o gaură. Tactica mea semăna cu cea a unui spărgător. Am făcut o gaură mai mare. M-am așezat pe copastie. Am ridicat conserva pînă la nivelul feței. Am deschis gura. Am inclinat conserva.

Vă puteți imagina poate ce-am simțit, dar mie mi-e greu să descriu. Începînd cu gîlgîitul din gîtul meu însetat, apa pură, delicioasă, frumoasă, cristalină s-a revărsat în corpul meu. Era licoarea vieții. Am sorbit din conservă pînă la ultimul strop, sugînd din gaură ca să prind și ultima diră de umezeală. Am scos un „Ahhhhhhh!”, am aruncat conserva în apă și am luat alta. Am deschis-o la fel ca pe prima, iar conținutul său a dispărut la fel de repede. Și această conservă a căzut în mare, pe cînd eu o deschideam pe următoarea, care, foarte repede, a ajuns, de asemenea, în ocean. Altă conservă a fost deschisă. Am băut patru conserve, doi litri din acest nectar minunat, pînă m-am oprit. Puteți crede că o absorbție așa de rapidă de apă, după setea prelungită, mi-a făcut rău. Prostii! Nu m-am simțit niciodată mai bine. Atingeți-mi fruntea! Era udă de transpirație proaspătă, curată, înviorătoare. Tot corpul meu, pînă la ultimii pori din piele, se înflora de plăcere.

Un sentiment de împăcare mă cuprinsese. Gura îmi era din nou moale și umedă. Am uitat de fundul gîtlejului meu. Pielea mi se relaxa. Îmi mișcam încheieturile cu mai multă ușurință. Inima începu să-mi bată ca o tobă veselă, iar sîngele începu să-mi circule prin vene ca niște mașini ce se întorc de la

o nuntă, croindu-și drum prin oraș. Mușchii îmi deveniră din nou puternici și agili. Capul mi se limpezi. Era o adevărată întoarcere din morți. Era magnific, absolut magnific. Să te îmbeți din alcool este rușinos, dar să te îmbeți din apă este nobil și încântător. M-am scufundat în preaplinul fericirii mai multe clipe.

Am simțit un anumit gol după aceea. Mi-am atins stomacul. Era ca o grotă aspră și goală. Puțină mâncare ar fi fost bine-venită acum. O *masala dosa*, cu *chutney* de nucă de cocos – miammm! Chiar mai bine: *oothappam*! MIAMMM! – Ah! Mi-am dus mâinile la gură – *IDL!* Numai gândul la acest cuvânt făcea să mă doară fălcile și să mi se umple gura de salivă. Mîna dreaptă mi se contractă. Se întinse și aproape atinse delicioșii bulgări de orez pe jumătate fierți din imaginația mea. Cufundam degetele în grămada aburindă... Formam un bulgăre îmbibat de sos... Îl duceam la gură... Îl mestecam... ah, era dureros la culme!

Am căutat de-ale gurii prin ladă. Am găsit cartoane de Rații de Urgență Standard „Seven Oceans” din îndepărtatul și exotical Bergen, Norvegia. Micul dejun, care era menit să înlocuiască nouă mese sărite, fără a mai spune nimic despre ciudatele gustări pe care ni le făcea mama, era format dintr-o cutie de jumătate de kilogram, compactă, solidă, împachetată în vid într-un plastic argintiu pe care erau scrise instrucțiuni în douăsprezece limbi. În engleză se spunea că rația consta în optsprezece biscuiți fortifianți făcuți din grâu copt, *grăsimi animale* și glucoză. Nu era indicat să măninci mai mult de șase în douăzeci și patru de ore. Păcat de grăsimi, dar date fiind condițiile excepționale, partea vegetariană din mine va strimba din nas și va îndura.

Pe capătul de sus al cutiei erau scrise cuvintele *Trageți aici pentru a deschide*, cu o săgeată neagră arătînd către marginea plasticului. Acesta se rupse ușor în mâinile mele. Nouă batoane dreptunghiulare, împachetate în hîrtie cernită, căzură afară. Am desfăcut unul. Se rupse ușor în două. Doi biscuiți

pătrați, decolorați și mirosind puternic. Am mușcat dintr-unul. Doamne, cine s-ar fi gândit? Nu bănuisem niciodată. Era un secret ce fusese ținut ascuns de mine: bucătăria norvegiană este cea mai bună din lume! Acești biscuiți erau extraordinar de gustoși. Se topeau în gură, nici prea dulci, nici prea sărați. Se ronțăiau într-un mod foarte plăcut. Amestecați cu salivă, formau o pastă granulară care era un deliciu pentru gură. Cînd îl înghițeam, stomacul meu spunea numai atît: Aleluia!

Întreg pachetul dispăru în cîteva minute, hîrtia de împachetat zburînd luată de vînt. Am vrut să mai deschid un pachet, dar m-am stăpînit. Nu face nici un rău să te abții uneori. De fapt, cu doar o jumătate de kilogram de rație de urgență în stomac mă simțeam deja plin.

M-am hotărît că era mai bine să aflu ce anume conținea cufărul cu comori dinaintea mea. Era o ladă mare, mai mare decît deschizătura făcută. Se afla între carenă și băncile laterale. Mi-am coborît picioarele în ladă și m-am așezat pe margine, cu spatele sprijinit de proră. Am numărat cartoanele de „Seven Oceans”. Mîncasem unul; mai rămîneau treizeci și unu. Conform instrucțiunilor, 500 de grame trebuiau să-l ajungă unui supraviețuitor trei zile. Însemna că aveam provizii de hrană ce-mi ajungeau pentru $31 \times 3 = 93$ de zile! Instrucțiunile mai spuneau supraviețuitorilor să se rezume la jumătate de litru de apă pe zi. Am numărat conservele de apă. Erau 124. Fiecare avea jumătate de litru. Astfel că aveam provizii de apă pentru 124 de zile. Niciodată un calcul mai simplu nu m-a făcut să zîmbesc mai mult.

Ce altceva mai aveam? Mi-am băgat mîna nerăbdător în ladă și am scos tot felul de lucruri minunate. Fiecare, în felul său, mă liniștea. Aveam atîta nevoie de prietenie și confort, că atenția cu care fuseseră făcute aceste obiecte mi se părea special adresată mie. Nu făceam decît să repet: „Mulțumesc! Mulțumesc! Mulțumesc!”